הלכה · משנה תורה · ספר עבודה

משנה תורה, הלכות מעילה

רבנו משה בן מימון [הרמב"ם]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

משנה תורה, הלכות מעילה

רבנו משה בן מימון [הרמב"ם]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/משנה-תורה-הלכות-מעילה/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
פרק ב 5
פרק ג 7
פרק ד 9
פרק ה 11
פרק ו 13
פרק ז 15
פרק ח 16

פרק א

א אָסוּר לְהֶדְיוֹט לֵהָנוֹת מִקָּדְשֵׁי הַשֵּׁם. בֵּין מִדְּבָרִים הַקְּרֵבִין עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. בֵּין מִקָּדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת. וְכָל הַנֶּהֱנֶה בִּשְׁוֵה פְּרוּטָה מִקָּדְשֵׁי הַשֵּׁם מָעַל:

ב דְּבָרִים שֶׁהֵתְּרוּ בַּאֲכִילָה מִן הַקְּרָבָנוֹת. כְּגוֹן בְּשַׂר חַטָּאת וְאָשָׁם אַחַר זְרִיקַת דָּמָן אוֹ שְׁתֵּי הַלֶּחֶם אַחַר זְרִיקַת דַּם שְׁנֵי הַכְּבָשִׂים אֵין בָּהֶן מְעִילָה. אֲפִלּוּ אָכַל הַזָּר מֵאֲלּוּ וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן. הוֹאִיל וְהֵן מֻתָּרִין לְמִקְצָת בְּנֵי אָדָם לֵהָנוֹת בָּהֶן כָּל הַנֶּהֱנֶה מֵהֶן לֹא מָעַל. וַאֲפִלּוּ נִפְסְלוּ וְנֶאְסְרוּ בַּאֲכִילָה הוֹאִיל וְהָיְתָה לָהֶן שְׁעַת הֶתֵּר אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מְעִילָה:

ג כָּל הַמּוֹעֵל בְּזִדּוֹן לוֹקֶה וּמְשַׁלֵּם מַה שֶּׁפָּגַם מִן הַקֹּדֶשׁ בְּרֹאשׁוֹ. וְאַזְהָרָה שֶׁל מְעִילָה מִזֶּה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יב יז) "לֹא תוּכַל לֶאֱכל בִּשְׁעָרֶיךָ מַעְשַׂר דְּגָנְךָ" וְגוֹ' (דברים יב יז) "וּנְדָרֶיךָ". מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לָמְדוּ שֶׁזּוֹ אַזְהָרָה לְאוֹכֵל מִבְּשַׂר עוֹלָה הוֹאִיל וְכֻלּוֹ לַשֵּׁם. וְהוּא הַדִּין לִשְׁאָר כָּל קֹדֶשׁ שֶׁהוּא לַהַשֵּׁם לְבַדּוֹ בֵּין מִקָּדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ בֵּין מִקָּדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת אִם נֶהֱנָה בָּהֶן שָׁוֶה פְּרוּטָה לוֹקֶה. מָעַל בִּשְׁגָגָה מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁנֶּהֱנָה וְתוֹסֶפֶת חֹמֶשׁ. וּמֵבִיא אַיִל בִּשְׁנֵי סְלָעִים וּמַקְרִיבוֹ אָשָׁם וּמִתְכַּפֵּר לוֹ וְזֶהוּ הַנִּקְרָא אָשָׁם מְעִילוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ה טו) "וְחָטְאָה בִּשְׁגָגָה מִקָּדְשֵׁי ה' וְהֵבִיא אֶת אֲשָׁמוֹ" וְגוֹ' (ויקרא ה טז) "וְאֵת אֲשֶׁר חָטָא מִן הַקֹּדֶשׁ יְשַׁלֵּם וְאֶת חֻמְשִׁתּוֹ" וְגוֹ'. וְשִׁלּוּם הַקֶּרֶן בְּתוֹסֶפֶת חֹמֶשׁ עִם הֶבְאַת הַקָּרְבָּן מִצְוַת עֲשֵׂה:

ד תַּשְׁלוּם הַקֶּרֶן וְהֶבְאַת הָאָשָׁם מְעַכְּבִין הַכַּפָּרָה. וְאֵין הַחֹמֶשׁ מְעַכֵּב. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ה טז) "בְּאֵיל הָאָשָׁם". אֵיל וְאָשָׁם מְעַכְּבִין וְאֵין הַחֹמֶשׁ מְעַכֵּב:

ה הֵבִיא מְעִילָתוֹ עַד שֶׁלֹּא הֵבִיא אֲשָׁמוֹ לֹא יָצָא. נִסְתַּפֵּק לוֹ אִם מָעַל אוֹ לֹא מָעַל פָּטוּר מִן הַתַּשְׁלוּמִין וּמִן הַקָּרְבָּן. וְהַחֹמֶשׁ הֲרֵי הוּא כִּתְחִלַּת הַהֶקְדֵּשׁ וְאִם נֶהֱנָה בּוֹ מוֹסִיף חֹמֶשׁ עַל הַחֹמֶשׁ. וּכְבָר בֵּאַרְנוּ כַּמָּה פְּעָמִים שֶׁהַחֹמֶשׁ אֶחָד מֵאַרְבָּעָה מִן הַקֶּרֶן עַד שֶׁיִּהְיֶה הוּא וְחֻמְשׁוֹ חֲמִשָּׁה:

ו יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מְעִילָה מִדִּבְרֵי תּוֹרָה אֲבָל אָסוּר לֵהָנוֹת בָּהֶן מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים וְהַנֶּהֱנֶה מֵהֶן מְשַׁלֵּם קֶרֶן בִּלְבַד וְאֵינוֹ מוֹסִיף חֹמֶשׁ וְאֵינוֹ מֵבִיא אָשָׁם:

ז כָּל קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ בֵּין קָדְשֵׁי קָדָשִׁים בֵּין קָדָשִׁים קַלִּים אֲסוּרִין בְּגִזָּה וַעֲבוֹדָה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים טו יט) "לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ וְלֹא תָגֹז בְּכוֹר צֹאנֶךָ". וְהוּא הַדִּין לִשְׁאָר קָדָשִׁים. וְהַגּוֹזֵז אֶת הַשּׁוֹר אוֹ הָעוֹבֵד בַּצֹּאן לוֹקֶה מִן הַתּוֹרָה. וְתוֹלֵשׁ אֵינוֹ כְּגוֹזֵז. וְיֵרֶאה לִי שֶׁאֵינוֹ לוֹקֶה עַד שֶׁיְּגַזֵּז כְּדֵי רֹחַב הַסִּיט כָּפוּל. לֹא יִהְיֶה זֶה חָמוּר מִשַּׁבָּת:

ח סְפֵק קָדָשִׁים כְּגוֹן בְּהֵמָה שֶׁהִיא סְפֵק בְּכוֹר וְכֵיוֹצֵא בָּהּ. הֲרֵי הֵן אֲסוּרִין בְּגִזָּה וַעֲבוֹדָה וְהַגּוֹזֵז אוֹ הָעוֹבֵד בָּהֶן אֵינוֹ לוֹקֶה:

ט בֶּהֱמַת הֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְסַל בָּהּ מוּם וְנִפְדֵּית כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ אֵינָהּ מֻתֶּרֶת בְּגִזָּה וַעֲבוֹדָה וַהֲרֵי הִיא בְּאִסּוּרָהּ עַד שֶׁתִּשָּׁחֵט. נִשְׁחֲטָה אַחַר פִּדְיוֹנָהּ הֻתְּרָה בַּאֲכִילָה. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים כְּשֶׁקָּדַם הֶקְדֵּשָׁן אֶת מוּמָן אוֹ קָדַם מוּם עוֹבֵר לְהֶקְדֵּשָׁן. אֲבָל הַמַּקְדִּישׁ בַּעֲלַת מוּם קְבוּעַ לַמִּזְבֵּחַ אֵינָהּ אֲסוּרָה בְּגִזָּה וַעֲבוֹדָה אֶלָּא מִדִּבְרֵיהֶם. נִפְדֵּת הֲרֵי זוֹ כְּחֻלִּין לְכָל דָּבָר וְתֵצֵא לְחֻלִּין לְהִגָּזֵז וּלְהֵעָבֵד. חוּץ מִן הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר שֶׁהַקְּדֻשָּׁה חָלָה עַל גּוּפָן אַף עַל פִּי שֶׁהֵן בַּעֲלֵי מוּמִין קְבוּעִין מִתְּחִלָּתָן. וְאֵינָן יוֹצְאִין לְחֻלִּין לְהִגָּזֵז וּלְהֵעָבֵד לְעוֹלָם. וְאָסוּר לְהַרְבִּיעַ בִּבְכוֹר אוֹ בְּפִסּוּלֵי הַמֻּקְדָּשִׁין:

י מֻתָּר לִתְלֹשׁ אֶת הַשֵּׂעָר לְכַתְּחִלָּה מִן הַקָּדָשִׁים כְּדֵי לְהַרְאוֹת הַמּוּם לְמֻמְחֶה. וְאוֹתוֹ הַשֵּׂעָר שֶׁתָּלַשׁ אוֹ שֶׁנָּשַׁר מִן הַבְּהֵמָה אוֹ מִן הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר הֲרֵי זֶה אָסוּר בַּהֲנָיָה אֲפִלּוּ לְאַחַר שֶׁיִּשְׁחֲטוּ מִפְּנֵי מוּמָן. גְּזֵרָה שֶׁמָּא יַשְׁהֶה אוֹתָן הוֹאִיל וְאֵינָן בָּאִין לְכַפָּרָה. אֲבָל צֶמֶר הַנּוֹשֵׁר מִן הַחַטָּאת וְהָאָשָׁם מֻתָּר בַּהֲנָיָה לְאַחַר שְׁחִיטָתָן מִפְּנֵי מוּמָן. הוֹאִיל וּלְכַפָּרָה הֵן בָּאִין אֵינוֹ מַשְׁהֶה אוֹתָן. וְאִם נִתְלַשׁ מִן הָעוֹלָה הֲרֵי זֶה סָפֵק. וְכָל שֶׁיִּתָּלֵשׁ מִכָּל הַקָּדָשִׁים אַחַר שֶׁנִּפְסַל בָּהֶן מוּם הֲרֵי הוּא מֻתָּר בַּהֲנָיָה שֶׁהֲרֵי לֹא תָּלַשׁ בְּיָדוֹ. חוּץ מִן הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר שֶׁאַף הַנִּתְלָשׁ מִמֶּנּוּ אַחַר שֶׁנִּפְסַל בּוֹ מוּם אָסוּר בַּהֲנָיָה:

יא הַשּׁוֹחֵט בְּכוֹר אוֹ שְׁאָר מֻקְדָּשִׁין. תּוֹלֵשׁ אֶת הַשֵּׂעָר מִכָּאן וּמִכָּאן לַעֲשׂוֹת מָקוֹם לַסַּכִּין. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְזִיזֶנּוּ מִמְּקוֹמוֹ:

יב קָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת אֲסוּרִין בְּגִזָּה וַעֲבוֹדָה מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים אֲבָל מִן הַתּוֹרָה אֵינָן אֲסוּרִין. לְפִיכָךְ הַגּוֹזֵז אוֹתָן אוֹ הָעוֹבֵד בָּהֶן אֵינוֹ לוֹקֶה אֲבָל מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת:

יג הַמַּקְדִּישׁ עֶבֶד לְמִזְבֵּחַ אִמּוֹ אֲסוּרָה בַּעֲבוֹדָה מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. מִפְּנֵי שֶׁעֲבוֹדָתָהּ מַכְחֶשֶׁת אֶת הָעֶבֶד גָּזְרוּ בָהּ. וַהֲרֵי הִיא מֻתֶּרֶת בְּגִזָּה שֶׁאֵין בָּזֶה הֶפְסֵד לַוָּלָד. הִקְדִּישׁ אֵיבָר אֶחָד מִן הַבְּהֵמָה בֵּין לְבֶדֶק הַבַּיִת בֵּין לְמִזְבֵּחַ הֲרֵי הַדָּבָר סָפֵק אִם אֲסוּרָה כֻּלָּהּ בְּגִזָּה וַעֲבוֹדָה אוֹ אֵינָהּ אֲסוּרָה לְפִיכָךְ אֵין לוֹקִין עָלֶיהָ:

פרק ב

א קָדָשִׁים קַלִּים אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן עַד שֶׁיִּזָּרֵק הַדָּם. נִזְרַק הַדָּם מוֹעֲלִין בְּאֵימוּרֵיהֶן עַד שֶׁיֵּצְאוּ לְבֵית הַדֶּשֶׁן שֶׁהֲרֵי הֵן לָאִשִּׁים וְאֵין מוֹעֲלִין בְּדָבָר הַנֶּאֱכָל כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. אֲפִלּוּ הָעֲלָה הָאֵימוּרִין שֶׁלָּהֶן לַמִּזְבֵּחַ קֹדֶם זְרִיקָה אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן עַד שֶׁיִּזָּרֵק הַדָּם. הוֹצִיא אֵימוּרֵיהֶן לַחוּץ קֹדֶם זְרִיקָה אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן עַד שֶׁיִּזָּרֵק הַדָּם. נִזְרַק הַדָּם אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן הֵן בַּחוּץ וְלֹא הֶחְזִירָן מוֹעֲלִין בָּהֶן. שֶׁהַזְּרִיקָה מוֹעֶלֶת לַיּוֹצֵא בֵּין לְהָקֵל בֵּין לְהַחְמִיר:

ב כָּל קָדְשֵׁי קָדָשִׁים מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהֻקְדְּשׁוּ עַד שֶׁיִּזְרֹק הַדָּם. נִזְרַק הַדָּם מוֹעֲלִין בָּהֶן בְּדָבָר שֶׁכֻּלּוֹ לָאִשִּׁים עַד שֶׁיִּשָּׂרֵף וְיֵצֵא לְבֵית הַדֶּשֶׁן וְאֵין מוֹעֲלִין בְּדָבָר הַנֶּאֱכָל כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ׃

ג כֵּיצַד הָעוֹלָה. אֶחָד עוֹלַת הָעוֹף וְאֶחָד עוֹלַת בְּהֵמָה וְהַקֹּמֶץ וְהַלְּבוֹנָה וּמִנְחַת כֹּהֲנִים וְהַחֲבִיתִין וּמִנְחַת נְסָכִים מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁעַת הֶקְדֵּשָׁן עַד שֶׁיֵּצְאוּ אַחַר שְׂרֵפָתָן עַל הַמִּזְבֵּחַ לְבֵית הַדֶּשֶׁן׃

ד וְכֵן פָּרִים הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִין מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשָּׁעַת הֶקְדֵּשָׁן עַד שֶׁיִּשָּׂרְפוּ וְתִגָּמֵר שְׂרֵפָתָן בְּבֵית הַדֶּשֶׁן וְיִתֵּךְ הַבָּשָׂר. אֲבָל קֹדֶם שֶׁיִּתֵּךְ מוֹעֲלִין בּוֹ וְהוּא בְּבֵית הַדֶּשֶׁן׃

ה וְכֵן פָּרָה אֲדֻמָּה מוֹעֲלִין בָּהּ מִשֶּׁהֻקְדְּשָׁה עַד שֶׁתֵּעָשֶׂה אֵפֶר. אַף עַל פִּי שֶׁהִיא כְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת הֲרֵי נֶאֱמַר בָּהּ (במדבר יט ט) "חַטָּאת הִיא". וּתְנַאי בֵּית דִּין הוּא שֶׁלֹּא יִמְעֹל אָדָם בְּאֵפֶר הַפָּרָה׃

ו חַטַּאת בְּהֵמָה וְאָשָׁם וְזִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר מוֹעֲלִים בְּכָלָן מִשֶּׁהֻקְדְּשׁוּ עַד שֶׁיִּזְרֹק הַדָּם. נִזְרַק הַדָּם מוֹעֲלִין בְּאֵימוּרֵיהֶן עַד שֶׁיֵּצְאוּ לְבֵית הַדֶּשֶׁן. וְאֵין מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר. וְכֵן חַטַּאת הָעוֹף מוֹעֲלִין בָּהּ מִשֶּׁהֻקְדְּשׁוּ עַד שֶׁיֵּזֶה דָּמָהּ. הַזָּה דָּמָהּ אֵין בָּהּ מְעִילָה. אֲבָל אָסוּר לֵהָנוֹת בְּמֵרָאתָהּ וְנוֹצָתָהּ. וְהַנֶּהֱנֶה בָּהֶן אַחַר הַזָּיָה לֹא מָעַל׃

ז הַמְּנָחוֹת מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהֻקְדְּשׁוּ אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן לֹא נִתְקַדְּשׁוּ בִּכְלִי שָׁרֵת עַד שֶׁיַּקְטִיר הַקֹּמֶץ. קָרֵב הַקֹּמֶץ הֶחְזִירוּ הַשְּׁיָרִים בָּאֲכִילָה. וְאִם נִפְסְלוּ הַשְּׁיָרִים אוֹ חָסְרוּ וְאַחַר כָּךְ הִקְטִיר הַקֹּמֶץ הוֹאִיל וְהַקְטָרָה זוֹ אֵינָהּ מַתֶּרֶת הַשְּׁיָרִים בַּאֲכִילָה הֲרֵי הַדָּבָר סָפֵק אִם יָצְאוּ יְדֵי מְעִילָה אוֹ לֹא יָצְאוּ׃

ח לֶחֶם הַפָּנִים מוֹעֲלִין בּוֹ מִשֶּׁהֻקְדַּשׁ אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן לֹא נֶאֱפָה עַד שֶׁיַּקְטִיר הַבְּזִיכִין. הִקְטִיר הַבְּזִיכִין הֻתַּר בַּאֲכִילָה. וְכֵן שְׁתֵּי הַלֶּחֶם מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהֻקְדְּשׁוּ קֹדֶם שֶׁיֵּאָפוּ עַד שֶׁיִּזְרֹק דַּם הַכְּבָשִׂים. נִזְרַק דַּם הַכְּבָשִׂים הֻתַּר בַּאֲכִילָה׃

ט הַנְּסָכִים מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהֻקְדְּשׁוּ. יָרְדוּ לַשִּׁיתִין אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן. מַיִם שֶׁמְּנַסְּכִים בְּחַג הַסֻּכּוֹת כָּל זְמַן שֶׁהֵן בְּכַד שֶׁל זָהָב אֵין נֶהֱנִין בָּהֶן וְהַנֶּהֱנֶה לֹא מָעַל. נָתְנוּ אוֹתָן בִּצְלוֹחִית מוֹעֲלִין בָּכֶלָן. שֶׁהֲרֵי הֵן מִכְּלַל הַנְּסָכִים׃

י לוֹג שֶׁמֶן שֶׁל מְצֹרָע מוֹעֲלִין בּוֹ מִשֶּׁהֻקְדַּשׁ בִּכְלִי עַד שֶׁיִּזְרֹק דַּם הָאָשָׁם. נִזְרַק דַּם הָאָשָׁם לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין עַד שֶׁיִּתְּנוּ מִמֶּנּוּ מַתְּנוֹתָיו. נָתְנוּ מִמֶּנּוּ הַמַּתָּנוֹת הֻתְּרוּ הַשְּׁיָרִים בַּאֲכִילָה כִּבְשַׂר חַטַּאת וְאָשָׁם׃

יא כָּל דְּמֵי שְׁחִיטַת הַקָּדָשִׁים אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ בֵּין לִפְנֵי כַּפָּרָה בֵּין לְאַחַר כַּפָּרָה עַד שֶׁיֵּצֵא לְנַחַל קִדְרוֹן. יָצָא לְנַחַל קִדְרוֹן מוֹעֲלִין בּוֹ מִפְּנֵי שֶׁהָיָה נִמְכָּר לְגַנּוֹת וְדָמָיו הֶקְדֵּשׁ. אֲבָל

הַמַּקִּיז דָּם לְבֶהֱמַת קָדְשִׁים הֲרֵי הוּא אָסוּר בַּהֲנָיָה וּמוֹעֲלִין בּוֹ. הוֹאִיל וְאֵינָהּ יְכוֹלָה לִחְיוֹת בְּלֹא דָּם הֲרֵי הוּא כְּגוּפָהּ:

יב הָעֲצָמוֹת וְהַגִּידִים וְהַקְּרָנַיִם וְהַטְּלָפַיִם שֶׁפֵּרְשׁוּ מִקָּדְשֵׁי קָדָשִׁים לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים מוֹעֲלִין בָּהֶן. פֵּרְשׁוּ לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן. עַצְמוֹת הָעוֹלָה שֶׁפֵּרְשׁוּ לִפְנֵי זְרִיקָה אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן לְאַחַר זְרִיקָה שֶׁהַזְּרִיקָה מַתֶּרֶת אוֹתָם. וְאִם פֵּרְשׁוּ אַחַר זְרִיקָה מוֹעֲלִין בָּהֶן לְעוֹלָם. עַצְמוֹת הָעוֹלָה שֶׁפָּקְעוּ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶם חֲצוֹת הַלַּיְלָה מוֹעֲלִין בָּהֶן. לְאַחַר חֲצוֹת אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן. אַף עַל פִּי שֶׁפָּקְעוּ קֹדֶם חֲצוֹת כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעַ חֲצוֹת הַלַּיְלָה נַעֲשׂוּ כָּל הָאֵיבָרִים כְּמִי שֶׁנִּתְאַכְּלוּ וְנַעֲשׂוּ אֵפֶר:

יג גֶּחֱלֶת שֶׁפָּקְעָה מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ בֵּין לִפְנֵי חֲצוֹת בֵּין לְאַחַר חֲצוֹת לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. אֲבָל גֶּחֱלֶת שֶׁל קָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת מוֹעֲלִין בָּהּ. וְהַשַּׁלְהֶבֶת לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין:

יד דֶּשֶׁן הַמִּזְבֵּחַ הַחִיצוֹן בֵּין קֹדֶם הֲרָמַת הַדֶּשֶׁן בֵּין אַחַר הֲרָמָה מוֹעֲלִין בּוֹ:

טו דְּשׁוּן הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וְדִשּׁוּן הַמְּנוֹרָה לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין:

טז כָּל בֶּהֱמַת קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁהִיא בַּעֲלַת מוּם בֵּין שֶׁקִּדַּם מוּם קִבּוּעַ לְהֶקְדֵּשָׁהּ בֵּין שֶׁקִּדַּם הֶקְדֵּשָׁהּ לְמוּם קָבוּעַ וַאֲפִלּוּ הָיְתָה מְחֻסַּר זְמַן מוֹעֲלִין בָּהֶם מִשֶּׁהֻקְדְּשׁוּ עַד שֶׁיִּפָּדוּ. אֲבָל תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן וּבְנֵי יוֹנָה שֶׁעָבַר זְמַנָּן וְהֵן קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ אַף עַל פִּי שֶׁאָסוּר לֵהָנוֹת בָּהֶן הַנֶּהֱנֶה לֹא מָעַל. הוֹאִיל וְאֵינָן רְאוּיִין לְפִדְיוֹן הֲרֵי הֵם כַּחַטָּאוֹת הַמֻּתּוֹת לְפִיכָךְ אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן:

פרק ג

א קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ שֶׁמֻּתּוּ יָצְאוּ מִידֵי מְעִילָה דִּבֶּר תּוֹרָה. אֲבָל מוֹעֲלִין בָּהֶן מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. וְכֵן אִם נִפְסְלוּ בִּדְבָרִים שֶׁיִּפָּסְלוּ בָּהֶן הַקְּרֵבָנוֹת שֶׁכְּבָר בֵּאֲרָנוּם מוֹעֲלִין בָּהֶן מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁלֹּא הָיָה לָהֶן שְׁעַת הֶתֵּר לַאֲכִילַת כֹּהֲנִים. אֲבָל אִם הָיָה לְקָדְשֵׁי קָדָשִׁים הַנֶּאֱכָלִים שְׁעַת הֶתֵּר וְאַחַר כָּךְ נִפְסְלוּ וְנֶאֶסְרוּ בַּאֲכִילָה הוֹאִיל וְהֻתְּרוּ שְׁעָה אַחַת אֵין מוֹעֲלִין בְּאוֹתוֹ דָּבָר שֶׁהָיָה רָאוּי לַאֲכִילָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. כֵּיצַד. קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁנִּפְסְלוּ קֹדֶם שֶׁיַּגִּיעַ הַדָּם לַמִּזְבֵּחַ כְּהִלְכָתָן כְּגוֹן שֶׁשְּׁחָטָן בַּדְּרוֹם אַף עַל פִּי שֶׁקִּבֵּל בַּצָּפוֹן אוֹ שֶׁשְּׁחָטָן בַּצָּפוֹן וְקִבֵּל בַּדְּרוֹם. אוֹ שֶׁשְּׁחָט בַּיּוֹם וְזָרַק בַּלַּיְלָה אוֹ שֶׁשְּׁחָט בַּלַּיְלָה וְזָרַק בַּיּוֹם. אוֹ שֶׁעָשָׂאן בְּמַחְשֶׁבֶת הֶזֵּמֶן אוֹ בְּמַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם. אוֹ שֶׁקִּבְּלוּ הַפְּסוּלִין אֶת דָּמָן אַף עַל פִּי שֶׁזְּרָקוּהוּ כְּשֵׁרִים. אוֹ שֶׁזְּרָקוּהוּ פְּסוּלִין אַף עַל פִּי שֶׁקִּבְּלוּהוּ כְּשֵׁרִים. אוֹ שֶׁיָּצָא הַדָּם וְהַבָּשָׂר כֻּלּוֹ קֹדֶם זְרִיקַת הַדָּם. אוֹ שֶׁלֵּן הַדָּם. בְּכָל אֵלּוּ מוֹעֲלִין בְּכֻלָּן לְעוֹלָם שֶׁהֲרֵי לֹא הָיָה לָהֶן שְׁעַת הֶתֵּר. אֲבָל אִם הִגִּיעַ הַדָּם לַמִּזְבֵּחַ כְּמִצְוָתוֹ וְאַחַר כָּךְ לָן הַבָּשָׂר אוֹ הֶאֱמּוּרִין. אוֹ שֶׁנִּטְמָא הַבָּשָׂר

אוֹ הָאֵימוּרִין. אוֹ שֶׁיָּצָא הַבָּשָׂר אוֹ הָאֵימוּרִין לַחוּץ. אוֹ שֶׁיָּצָא מִקְצָת הַבָּשָׂר קֹדֶם זְרִיקַת דָּמִים. בְּכָל אֵלּוּ וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן אֵין מוֹעֲלִין בִּשְׁאָר בְּשָׂרָן שֶׁהֲרֵי הָיָה לוֹ שְׁעַת הֶתֵּר לַאֲכִילָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

ב קִבְּלוּ הַפְּסוּלִין אֶת הַדָּם וּזְרָקוּהוּ וְחָזְרוּ הַכְּשֵׁרִים לַעֲבוֹדָה וְקִבְּלוּ שְׁאָר דַּם הַנֶּפֶשׁ וּזְרָקוּהוּ אֵין מוֹעֲלִין בִּבְשָׂרָן. שֶׁאֵין הַפְּסוּלִין עוֹשִׂין שְׁאָר דַּם הַנֶּפֶשׁ שְׁיָרִים חוּץ מִן הַטָּמֵא הוֹאִיל וְרָאוּי לַעֲבוֹדַת צִבּוּר עוֹשֶׂה שְׁאָר דָּם שְׁיָרִים:

ג כֵּיצַד. קִבֵּל הַטָּמֵא וְזָרַק אַף עַל פִּי שֶׁחָזַר הַכָּשֵׁר וְקִבֵּל שְׁאָר דַּם הַנֶּפֶשׁ וּזְרָקוֹ הֲרֵי אֵלּוּ לֹא הָיְתָה לָהֶן שְׁעַת הֶתֵּר וּמוֹעֲלִין בְּכֻלָּן שֶׁזֶּה הַדָּם שְׁיָרִים הוּא וְאֵין זְרִיקַת הַשְּׁיָרִים מוֹעֶלֶת. כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁאֵין בְּקָדְשֵׁי קָלִים מְעִילָה לְעוֹלָם חוּץ מֵאֵימוּרֵיהֶן אַחַר זְרִיקַת הַדָּם וְהוּא שֶׁתִּהְיֶה זְרִיקָה הַמּוֹעֶלֶת. אֲבָל קָדְשֵׁי קָדָשִׁים קַלִּים שֶׁנִּתְפַּגְּלוּ אַף עַל פִּי שֶׁנִּזְרַק הַדָּם אֵין מוֹעֲלִין בְּאֵימוּרֵיהֶן. וְכֵן אִם יָצָא הַדָּם אַף עַל פִּי שֶׁהֶחְזִירוּ וְזָרְקוּ אֵין מוֹעֲלִין בְּאֵימוּרֵיהֶן:

ד כָּל חַטָּאוֹת הַמֵּתוֹת כְּגוֹן וְלַד חַטָּאת וּתְמוּרָתָהּ וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן אָסוּר לֶהָנוֹת בָּהֶן וְאִם נֶהֱנָה לֹא מָעַל:

ה וְכָל חַטָּאת שֶׁתִּרְעֶה עַד שֶׁיִּפֹּל בָּהּ מוּם מוֹעֲלִין בָּהּ עַד שֶׁתִּפָּדֶה:

ו הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ וְאַחַר כָּךְ נִמְצֵאת הָרִאשׁוֹנָה וַהֲרֵי שְׁתֵּיהֶן עוֹמְדוֹת וְשָׁחַט שְׁתֵּיהֶן כְּאַחַת וְזָרַק דַּם אַחַת מֵהֶן. אֵין מוֹעֲלִין לֹא בִּבְשַׂר זוֹ שֶׁנִּזְרַק דָּמָהּ וְלֹא בִּבְשַׂר חֲבֶרְתָּהּ. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילָה הוֹאִיל וְאִם רָצָה מִזֶּה זוֹרֵק וְאִם רָצָה מִזֶּה זוֹרֵק. אֲבָל אִם שָׁחַט זוֹ אַחַר זוֹ אֵין דָּמָהּ מוֹעִיל לִבְשַׂר חֲבֶרְתָּהּ וַאֲפִלּוּ לְאַחַר זְרִיקָה שֶׁהֲרֵי לֹא הָיְתָה לָהּ שְׁעָה הָרְאוּיָה לְהַתִּיר בְּשָׂרָהּ:

ז כָּל חַטָּאת עוֹף אוֹ עוֹלַת עוֹף שֶׁנִּפְסְלָה בִּשְׁנוּי עֲשָׂיָתָהּ אוֹ בִּשְׁנוּי מָקוֹם עֲשִׂיָּתָהּ מוֹעֲלִין בָּהּ חוּץ מֵעוֹלַת הָעוֹף שֶׁנִּמְלַק לְמַטָּה כְּמִלִּיקַת חַטָּאת לְשֵׁם חַטָּאת שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא עָלְתָה לַבְּעָלִים לְשֵׁם חוֹבָה אֵין מוֹעֲלִין בָּהּ הוֹאִיל וְשִׁנָּה שְׁמָהּ וּמְקוֹם עֲשִׂיָּתָהּ וְשִׁנָּה מַעֲשֶׂיהָ לְשֵׁם דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ מְעִילָה:

ח מִנְחָה שֶׁנִּתְפַּגְּלָה אוֹ שֶׁנַּעֲשֵׂית בְּמַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם. וְכֵן שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים שֶׁנִּתְפַּגְּלוּ אוֹ שֶׁנִּפְסְלוּ בְּמַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם. מוֹעֲלִין בָּהֶן שֶׁהֲרֵי לֹא הָיְתָה לָהֶן שְׁעַת הֶתֵּר:

ט וְכֵן קֹמֶץ שֶׁיָּצָא לַחוּץ אוֹ לָן וְחָזַר וְהִקְטִירוֹ מוֹעֲלִין בַּשְּׁיָרִים שֶׁהֲרֵי לֹא הָיָה שָׁם שְׁעַת הֶתֵּר. אֲבָל אִם נִטְמָא הַקֹּמֶץ וְהִקְטִירוֹ אֵין מוֹעֲלִין בַּשְּׁיָרִים שֶׁהַצִּיץ מְרַצֶּה עַל הַטָּמֵא וְאֵינוֹ מְרַצֶּה לֹא עַל הַלָּן וְלֹא עַל הַיּוֹצֵא. יָצְאוּ הַשְּׁיָרִים אוֹ נִטְמְאוּ וְאַחַר כָּךְ הִקְטִיר הַקֹּמֶץ אַף עַל פִּי שֶׁהֵן אֲסוּרִין בַּאֲכִילָה אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן שֶׁהֲרֵי קָרֵב הַקֹּמֶץ כְּמִצְוָתוֹ:

י הַנֶּהֱנֶה מִקָּדְשֵׁי קָדָשִׁים כָּלָם לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים. אוֹ מֵאֵימוּרֵי קָדָשִׁים קַלִּים לְאַחַר זְרִיקָה. אוֹ שֶׁנֶּהֱנֶה מִן הָעוֹלָה כֻּלָּהּ אוֹ מִן הַקֹּמֶץ וְהַלְּבוֹנָה וּמִנְחַת כֹּהֲנִים וְהַחֲבִיתִין. יִפֹּל מַה שֶּׁנֶּהֱנָה לִנְדָבָה. מָעַל בְּקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר יִפֹּל מַה שֶּׁנֶּהֱנָה לַלִּשְׁכָּה:

יא נֶהֱנָה קֹדֶם זְרִיקָה מִבְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁנִּטְמָא אוֹ שֶׁנֶּהֱנָה מֵאֵימוּרֵי קָדָשִׁים קַלִּים אַף עַל פִּי שֶׁהֶעֱלָן לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ הֲרֵי זֶה פָּטוּר:

יב קָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ חֶלְבָּן וּבֵיצֵיהֶן אָסוּר לַהֲנוֹת מֵהֶן וְהַנֶּהֱנֶה לֹא מָעַל לְפִיכָךְ וְלַד הַקָּדְשִׁים וְכֵן וְלַד הַמַּעֲשֵׂר לֹא יֵינַק מֵאִמּוֹ אֶלָּא מִבְּהֵמָה אַחֶרֶת חֵלִין. וְיֵשׁ לְאָדָם לְהִתְנַדֵּב וְלוֹמַר חֶלֶב בְּהֵמָה זוֹ הַחֵלִין יִהְיֶה הֶקְדֵּשׁ לְוַלְדוֹת הַקָּדָשִׁים שֶׁיִּינָקוּהוּ כְּדֵי שֶׁלֹּא יָמוּתוּ:

יג הִקְדִּישׁ בְּהֵמָה וְעוֹף לַמִּזְבֵּחַ קָדְשֵׁת דָּמִים כְּגוֹן שֶׁאָמַר דְּמֵי בְּהֵמָה זוֹ לִנְסָכִים וּדְמֵי בֵּן יוֹנָה זֶה לִשְׁלָמִים הֲרֵי הֵן כְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת וּמוֹעֲלִין בַּחֶלְבָּן וּבְבֵיצֵיהֶן כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר:

פרק ד

א הַמַּפְרִישׁ מָעוֹת לְחַטָּאתוֹ לְעוֹלָתוֹ וּלַאֲשָׁמוֹ וּלְתוֹרִין וּבְנֵי יוֹנָה מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁעָה שֶׁהִפְרִישׁ. הִפְרִישׁ לִשְׁלָמִים אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶם:

ב הִקְדִּישׁ אֵיבָר אֶחָד לְדָמָיו לַמִּזְבֵּחַ. הֲרֵי זֶה סָפֵק אִם פָּשְׁטָה קְדֻשָּׁה בְּכֻלָּן אוֹ לֹא פָּשְׁטָה לְפִיכָךְ תִּקָּרֵב וְלֹא יִפָּדֶה. וְאִם נִפְדָּה אֵין מוֹעֲלִין בְּפִדְיוֹנוֹ:

ג הַמַּפְרִישׁ מָעוֹת לִנְזִירוּתוֹ אָסוּר לַהֲנוֹת בָּהֶן וְאִם נֶהֱנָה לֹא מָעַל מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִין לְבוֹא כֻּלָּם שְׁלָמִים וְאֵין בִּשְׁלָמִים מְעִילָה אֶלָּא בְּאֵימוּרֵיהֶן אַחַר זְרִיקַת דָּמִים. מֵת יִפְּלוּ לִנְדָבָה. הָיוּ מְפֹרָשִׁים דְּמֵי חַטָּאת יֵלְכוּ לְיָם הַמֶּלַח וְלֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. דְּמֵי עוֹלָה יָבִיאוּ עוֹלָה וּמוֹעֲלִין בָּהֶן. אָמַר אֵלּוּ לְחַטָּאתִי וְהַשְׁאָר לִנְזִירוּתִי אִם נֶהֱנָה בְּכָל הַשְּׁאָר מָעַל נֶהֱנָה בְּמִקְצָתוֹ לֹא מָעַל. וְכֵן אִם אָמַר אֵלּוּ לְעוֹלָתִי וְהַשְׁאָר לִנְזִירוּתִי וְנֶהֱנָה בְּכֻלָּן מָעַל נֶהֱנָה בְּמִקְצָתָן לֹא מָעַל שֶׁאֵין בְּדְמֵי שְׁלָמִים מְעִילָה. הִפְרִישׁ מָעוֹת וְאָמַר אֵלּוּ לְעוֹלָתִי וְאֵלּוּ לְחַטָּאתִי וְאֵלּוּ לִשְׁלָמִים וְנִתְעָרְבוּ מוֹעֲלִין בְּכֻלָּן וּמוֹעֲלִין בְּמִקְצָתָן. וְכֵיצַד יַעֲשֶׂה. יִקַּח שְׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת וּמְחַלֵּל דְּמֵי חַטָּאת בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא עַל הַחַטָּאת. וּדְמֵי עוֹלָה עַל הָעוֹלָה. וּדְמֵי שְׁלָמִים עַל שְׁלָמִים:

ד אֶחָד מִמְּחַיְּבֵי קִינִּין שֶׁהִפְרִישׁ מָעוֹת וְאָמַר אֵלּוּ לְחוֹבָתִי מוֹעֲלִין בְּכֻלָּן וּמוֹעֲלִין בְּמִקְצָתָן וְאִם מֵת יִפְּלוּ לִנְדָבָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בִּנְזִירוּת וּמוֹעֲלִין בָּהֶן:

ה הַמַּפְרִישׁ חַטָּאת עַל אֲכִילַת חֵלֶב וֶהֱבִיאָהּ עַל אֲכִילַת דָּם הֲרֵי זֶה לֹא כִפֶּר לְפִיכָךְ לֹא מָעַל. הִפְרִישׁ מָעוֹת לְחַטַּאת חֵלֶב וְקִנָּהּ בָּהֶן חַטַּאת דָּם. בְּשׁוֹגֵג כִּפֶּר לְפִיכָךְ מָעַל. בְּמֵזִיד לֹא כִפֶּר לְפִיכָךְ לֹא מָעַל:

ו הַמַּפְרִישׁ שְׁתֵּי סְלָעִים לְאָשָׁם וְלָקַח בָּהֶן שְׁנֵי אֵילִים לְחֻלִּין הוֹאִיל וְקָנָה חֻלִּין בִּדְמֵי אָשָׁם מָעַל. וְחַיָּב לְשַׁלֵּם עֲשָׂרָה דִּינָרִים שֶׁהֵן שְׁתֵּי סְלָעִים וְחֹמֶשׁ וְיָבִיא בָּהֶן אָשָׁם וְיָבִיא קָרְבַּן אָשָׁם עַל מְעִילָתוֹ. לְפִיכָךְ אִם הָיָה אֶחָד מִשְּׁנֵי הָאֵילִים שָׁקְנָה יָפֶה שְׁתֵּי סְלָעִים וְהַשֵּׁנִי יָפֶה עֲשָׂרָה דִּינָרִין יָבִיא הַשָּׁוֶה עֲשָׂרָה אָשָׁם תַּחַת הַמְּעִילָה עִם הַחֹמֶשׁ וְיָבִיא הַשָּׁוֶה שְׁתֵּי סְלָעִים אָשָׁם עַל מְעִילָתוֹ. לָקַח אֶחָד לְאָשָׁם וְאֶחָד לְחֻלִּין אִם הָיָה שֶׁל אָשָׁם יָפֶה שְׁתֵּי סְלָעִים יָבִיא אוֹתוֹ לַאֲשָׁמוֹ הָרִאשׁוֹן. וְכֵן אִם הָיָה זֶה הַחֻלִּין יָפֶה שְׁתַּיִם יָבִיא אוֹתוֹ אָשָׁם מְעִילָתוֹ שֶׁהֲרֵי מָעַל בְּסֶלַע אַחַת מִדְּמֵי הָאָשָׁם וִישַׁלֵּם חֲמִשָּׁה דִּינָרִים וְיִפְּלוּ לִנְדָבָה:

ז הַנֶּהֱנֶה מִדְּמֵי חַטָּאת עַד שֶׁלֹּא קָרְבָה חַטָּאתוֹ יוֹסִיף חֹמֶשׁ עַל מַה שֶּׁנֶּהֱנָה וְיָבִיא בְּדָמָיו חַטָּאתוֹ וְיָבִיא קָרְבַּן אָשָׁם עַל מְעִילָתוֹ. וְכֵן אִם נֶהֱנָה מִדְּמֵי אָשָׁם עַד שֶׁלֹּא קָרַב אֲשָׁמוֹ יוֹסִיף חֹמֶשׁ וְיָבִיא בְּדָמָיו אֲשָׁמוֹ וְיָבִיא אָשָׁם אַחֵר לִמְעִילָתוֹ. שֶׁקָּרְבְּנוֹת הַמִּזְבֵּחַ מְעִילָתָן לְקָרְבְּנוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְקָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת מְעִילָתָן לְבֶדֶק הַבַּיִת. נוֹדַע לוֹ שֶׁמָּעַל וְאַחַר כָּךְ קָרְבָה חַטָּאתוֹ וַעֲדַיִן לֹא הִפְרִישׁ מְעִילָתוֹ אוֹ שֶׁהִפְרִישָׁהּ וְלֹא כָּלָלָהּ בִּדְמֵי חַטָּאתוֹ יוֹלִיךְ הַמְּעִילָה וְחֹמְשָׁהּ לְיָם הַמֶּלַח. נוֹדַע לוֹ שֶׁמָּעַל אַחַר שֶׁקָּרְבָה חַטָּאתוֹ יִפְּלוּ מְעוֹת הַמְּעִילָה וְחֹמְשָׁהּ לִנְדָבָה שֶׁאֵין מַפְרִישִׁין בַּתְּחִלָּה לְאִבּוּד. וּבֵין כָּךְ וּבֵין כָּךְ יָבִיא אָשָׁם מְעִילָתוֹ. וּבְאָשָׁם בֵּין שֶׁנּוֹדַע לוֹ שֶׁמָּעַל קֹדֶם שֶׁקָּרַב אֲשָׁמוֹ אוֹ אַחַר שֶׁקָּרַב תִּפֹּל מְעִילָתוֹ וְחֹמְשָׁהּ לִנְדָבָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמוֹתַר אָשָׁם וְיָבִיא אָשָׁם מְעִילָתוֹ:

ח הַמּוֹכֵר עוֹלָתוֹ וּשְׁלָמָיו לֹא עָשָׂה כְּלוּם. וְדִין תּוֹרָה שֶׁיַּחְזְרוּ הַמָּעוֹת חֻלִּין כְּמוֹ שֶׁהָיוּ. וְקָנְסוּ אוֹתוֹ חֲכָמִים שֶׁיִּפְּלוּ הַמָּעוֹת לִנְדָבָה אֲפִלּוּ הָיְתָה הַבְּהֵמָה שָׁוֶה אַרְבָּעָה וּמְכָרָהּ בַּחֲמִשָּׁה הַחֲמִשָּׁה כֻּלָּן יִפְּלוּ לִנְדָבָה וְאֵין כָּאן מְעִילָה לֹא מִדִּבְרֵי תּוֹרָה וְלֹא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים:

ט יֵשׁ מְעִילָה בִּנְדָרִים. כֵּיצַד. הָאוֹמֵר כִּכָּר זוֹ עָלַי קָרְבָּן אוֹ הֶקְדֵּשׁ וַאֲכָלָהּ מָעַל אַף עַל פִּי שֶׁהִיא מֻתֶּרֶת לַאֲחֵרִים. לְפִיכָךְ אֵין לָהּ פִּדְיוֹן שֶׁהֲרֵי אֵינָהּ קֹדֶשׁ אֶלָּא לָזֶה בִּלְבַד. אָמַר כִּכָּר זוֹ קֹדֶשׁ אוֹ קָרְבָּן וַאֲכָלָהּ בֵּין הוּא בֵּין אַחֵר מָעַל לְפִיכָךְ יֵשׁ לָהּ פִּדְיוֹן. הָיְתָה לְפָנָיו כִּכָּר שֶׁל הֶפְקֵר וְאָמַר כִּכָּר זוֹ הֶקְדֵּשׁ נְטָלָהּ עַל מְנָת לְאָכְלָהּ מָעַל לְפִי כֻלָּהּ. עַל מְנָת לְהוֹרִישָׁהּ מָעַל לְפִי טוֹבַת הֲנָיָה שֶׁבָּהּ:

י הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ כִּכָּרִי עָלֶיךָ הֶקְדֵּשׁ וְחָזַר וּנְתָנָהּ לוֹ. הַמְקַבֵּל מַתָּנָה זוֹ מָעַל לְכָשֶׁיּוֹצִיא. שֶׁהֲרֵי הַנּוֹתֵן אֵינָהּ אֲסוּרָה עָלָיו. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה מִשְׁאָר הַקּוֹנָמוֹת יֵשׁ בָּהֶן מְעִילָה לַנֶּאֱסָר בָּהֶן. וְכָל דְּבָרִים הַנֶּאֱסָרִין עָלָיו מִנֶּדֶר כָּזֶה מִצְטָרְפִין וְאִם נֶהֱנָה מִכֻּלָּם בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה מָעַל:

יא הָאוֹמֵר הַנְּטִיעוֹת הָאֵלּוּ קָרְבָּן אִם אֵינָן נִקְצָצוֹת הַיּוֹם וְטִלְיַת זֶה קָרְבָּן אִם לֹא תִּשָּׁרֵף הַיּוֹם. וְעָבַר הַיּוֹם וְלֹא נִקְצְצוּ וְלֹא נִשְׂרְפָה הַטִּלְיַת. הֲרֵי הֵם הֶקְדֵּשׁ וְיִפָּדוּ כְּשְׁאָר הַהֶקְדֵּשׁוֹת וְאַחַר כָּךְ יֵהָנֶה בָּהֶן. אֲבָל אִם אָמַר הֲרֵי הַנְּטִיעוֹת הָאֵלּוּ קָרְבָּן עַד שֶׁיִּקְצְצוּ אֵינוֹ יָכוֹל לִפְדּוֹתָן.

שֶׁבְּכָל עֵת שֶׁיִּפְדּוּ יַחְזְרוּ הֶקְדֵּשׁ עַד שֶׁיִּקָּצְצוּ וְכֵיוָן שֶׁנִּקְצְצוּ אֵינָן צְרִיכִין פִּדְיוֹן אֶלָּא נֶהֱנִין בָּהֶן מִיָּד. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁפָּדָאן הַמַּקְדִּישׁ. אֲבָל אִם פָּדָאן אַחֵר הֲרֵי אֵלּוּ יוֹצְאִין לְחֻלִּין אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן לֹא נִקְצְצוּ וְיִהְיוּ מֻתָּרִין אַף לַמַּקְדִּישׁ:

פרק ה

א אֶחָד הַמַּקְדִּישׁ לְבֶדֶק הַבַּיִת דָּבָר הָרָאוּי לְחַזֵּק הַבֶּדֶק כְּגוֹן אֶבֶן אוֹ קוֹרָה. אוֹ הַמַּקְדִּישׁ לְבֶדֶק הַבַּיִת דָּבָר הָרָאוּי לְמִזְבֵּחַ כְּגוֹן כְּבָשִׂים וְתוֹרִים. אוֹ הַמַּקְדִּישׁ לְמִזְבֵּחַ דָּבָר הָרָאוּי לְבֶדֶק הַבַּיִת כְּגוֹן אֶבֶן וְקוֹרָה. אוֹ הַמַּקְדִּישׁ לָזֶה וְלָזֶה דְּבָרִים שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לֹא לָזֶה וְלֹא לָזֶה כְּגוֹן הַמַּקְדִּישׁ תַּרְנְגוֹלִין וְחֹמֶץ וְצִיר אוֹ קַרְקַע אֲפִלּוּ הִקְדִּישׁ אַשְׁפָּה מְלֵאָה זֶבֶל אוֹ עָפָר אוֹ אֵפֶר. מוֹעֲלִין בְּכֻלָּן מִשָּׁעָה שֶׁהֻקְדְּשׁוּ עַד שֶׁיִּפְדּוּ דְּבָרִים הָרְאוּיִים לְהִפָּדוֹת:

ב כָּל קָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת עִם דְּבָרִים שֶׁמּוֹעֲלִין בָּהֶן מִקָּדְשֵׁי מִזְבֵּחַ מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמָעִילָה וְאִם נֶהֱנָה בְּשִׁוָּה פְּרוּטָה מְכֻלָּם מָעַל:

ג אָכַל וְהֶאֱכִיל אֶת חֲבֵרוֹ אוֹ נֶהֱנָה וּמְהַנֶּה חֲבֵרוֹ אֲכִילָתוֹ וַהֲנָיַת חֲבֵרוֹ אוֹ אֲכִילַת חֲבֵרוֹ וַהֲנָיָתוֹ כֻּלָּן מִצְטָרְפִין לְמָעִילָה וְאִם נַעֲשָׂה מִן הַכֹּל הֲנָיָה בִּפְרוּטָה מָעַל:

ד הַמָּעִילָה מִצְטָרֶפֶת לְזֶמַן מְרֻבֶּה. כֵּיצַד. נֶהֱנָה הַיּוֹם מִן הַהֶקְדֵּשׁ וְנֶהֱנָה לְאַחַר כַּמָּה שָׁנִים בְּהֶעְלֵם אֶחָד הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין לִפְרוּטָה וּמָעַל:

ה אֵין מְעִילָה אֶלָּא בְּתָלוּשׁ מִן הַקַּרְקַע אֲבָל הַנֶּהֱנֶה בַּקַּרְקַע עַצְמָהּ אוֹ בַּמְחֻבָּר לָהּ לֹא מָעַל אֲפִלּוּ פָּגַם. כֵּיצַד. הַחוֹרֵשׁ שְׂדֵה הֶקְדֵּשׁ אוֹ הַזּוֹרֵעַ בָּהּ פְּטוּר. נָטַל מֵאֲבָקָהּ וְנֶהֱנָה בָּהּ וּפְגָמָהּ מָעַל. הַדָּשׁ בִּשְׂדֵה הֶקְדֵּשׁ מָעַל שֶׁהֲאָבָק שֶׁלָּהּ מוֹעִיל לַשָּׂדֶה וַהֲרֵי נֶהֱנָה בַּאֲבָק וּפָגַם הַשָּׂדֶה. וְכֵן אִם חָרַשׁ שְׂדֵה הֶקְדֵּשׁ כְּדֵי לְהַעֲלוֹת אָבָק לְעֵשֶׂב שֶׁנִּתַּן בָּהּ וְנָטַל הָעֵשֶׂב מָעַל. הַדֶּרֶךְ בְּמִעֲרַת הֶקְדֵּשׁ אוֹ בְּצֵל אִילָן אוֹ שׁוֹבֶךְ שֶׁל הֶקְדֵּשׁ אַף עַל פִּי שֶׁנֶּהֱנָה לֹא מָעַל. וְכֵן הַמַּקְדִּישׁ בַּיִת בָּנוּי הַדֶּרֶךְ בּוֹ לֹא מָעַל. אֲבָל הַמַּקְדִּישׁ עֵצִים וַאֲבָנִים וּבָנָה בָּהֶן בַּיִת הַדֶּרֶךְ שָׁם מָעַל כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר:

ו גִּדּוּלֵי הֶקְדֵּשׁ מוֹעֲלִין בָּהֶן. כֵּיצַד. הִקְדִּישׁ שְׂדֵה וְהוֹצִיאָה עֲשָׂבִים אִילָן וְעָשָׂה פֵּרוֹת מוֹעֲלִין בָּהֶן. אֲבָל הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַבּוֹר רִיקָן וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלֵּא מַיִם. הִקְדִּישׁ אַשְׁפָּה וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלֵּאת זֶבֶל. שׁוֹבָךְ וְנִתְמַלֵּא יוֹנִים. הוֹאִיל וְאֵינָן גִּדּוּלֵי הֶקְדֵּשׁ אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן. וְכֵן הַזָּבֶל וְהַפֶּרֶשׁ שֶׁבַּחֲצַר הֶקְדֵּשׁ לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. וּמַה יַּעֲשׂוּ בָּהֶן יִמְכְּרוּ וְיִפְלוּ דְּמֵיהֶן לַלִּשְׁכָּה. מַעְיָן שֶׁהוּא יוֹצֵא מִתּוֹךְ שְׂדֵה הֶקְדֵּשׁ אָסוּר לֵהָנוֹת בְּמַיִם שֶׁיּוֹצְאִין מִמֶּנּוּ בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהַנֶּהֱנֶה לֹא מָעַל. יָצְאוּ הַמַּיִם חוּץ לַשָּׂדֶה מֻתָּר לֵהָנוֹת בָּהֶן. עֲרָבָה הַגְּדֵלָה בִּשְׂדֵה הֶקְדֵּשׁ לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. אִילָן שֶׁל הֶדְיוֹט הַסָּמוּךְ לִשְׂדֵה הֶקְדֵּשׁ וְשָׂרָשָׁיו יוֹצְאִים בְּתוֹךְ

הַשָּׂדֶה. אִם בֵּינוֹ לְבֵין הַשָּׂדֶה שֶׁל הֶקְדֵּשׁ עַד שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה הֲרֵי אוֹתָן הַשְּׁרָשִׁין שֶׁבְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה אֲסוּרִין וְהַנֶּהֱנֶה מֵהֶן לֹא מָעַל. הָיָה הָאִילָן רָחוֹק יֶתֶר עַל שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה הַנֶּהֱנֶה בָּהֶן מָעַל. אִילָן שֶׁל הֶקְדֵּשׁ הַסָּמוּךְ לִשְׂדֵה הֶדְיוֹט וְשָׁרָשָׁיו יוֹצְאִין בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה אִם הָיָה בְּתוֹךְ שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מוֹעֲלִין בָּהֶן. הָיָה רָחוֹק יֶתֶר עַל שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה אוֹתָן הַשְּׁרָשִׁין שֶׁבְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה הֶדְיוֹט לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין:

ז קֶן שֶׁבְּרֹאשׁ הָאִילָן שֶׁל הֶקְדֵּשׁ שֶׁבָּנָה אוֹתָן הָעוֹף מֵעֵצִים וַעֲשָׂבִים וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן. כָּל הַקֵּן עִם הַבֵּיצִים שֶׁבּוֹ עִם הָאֶפְרוֹחִים הַצְּרִיכִין לְאִמָּן אֵין נֶהֱנִין בָּהֶן וְהַנֶּהֱנֶה לֹא מָעַל:

ח הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַיַּעַר מוֹעֲלִין בְּכֻלּוֹ בֵּין בָּאִילָנוֹת בֵּין בְּכָל קֶן שֶׁבְּרֹאשׁ הָאִילָנוֹת אוֹ שֶׁבֵּינֵיהֶן:

ט גְּזָבְרִים שֶׁשָּׁפוּ עֲצֵי הֶקְדֵּשׁ וְקִצְּצוּ אוֹתָן מוֹעֲלִין בְּאוֹתָן הָעֵצִים הַקְּטַנִּים שֶׁחָתְכוּ מֵעֵת שֶׁקִּצְּצוּ. אֲבָל אֵין מוֹעֲלִין לֹא בַּשִּׁפּוּי וְלֹא בַּנְּסֹרֶת וְלֹא בַּנְּבִיָּה שֶׁל עֵצִים וְהוּא הַגּוּף הַקָּשֶׁה הֶעָגל שֶׁבְּתוֹךְ הָעֵץ הַדּוֹמֶה לְיַבֶּלֶת שֶׁלֹּא יִצְלַח לְמְלָאכָה:

י הַמַּקְדִּישׁ עַבְדּוֹ אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ וְלֹא בְּשִׁעָרוֹ אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹמֵד לְהִגָּזֵז מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְחֻבָּר לוֹ וְכָל זְמַן שֶׁהוּא מְחֻבָּר הוֹלֵךְ וּמַשְׁבִּיחַ:

יא הַזּוֹרֵעַ פֵּרוֹת הֶקְדֵּשׁ פּוֹדֶה אוֹתָן בִּשְׁעַת זְרָעָן. וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא פָּדָה הֲרֵי הַגִּדּוּלִין חֻלִּין וְאֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן וְאֵין מְשַׁלְּמִין מֵהֶן קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְחַיָּבִין בְּחַלָּה:

יב שְׁמָרִים שֶׁל הֶקְדֵּשׁ שֶׁנָּתַן עֲלֵיהֶם מַיִם. רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי וּשְׁלִישִׁי אָסוּר לֶהָנוֹת בּוֹ וְהַנֶּהֱנֶה לֹא מָעַל. רְבִיעִי מֻתָּר. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת. אֲבָל קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ אַף מֵרְבִיעִי וְאֵילָךְ לְעוֹלָם אָסוּר:

יג הַמַּקְדִּישׁ תַּרְנְגֹלֶת לַמִּזְבֵּחַ מוֹעֲלִין בָּהּ וּבְבֵיצָתָהּ. הִקְדִּישׁ חָמוֹר לַמִּזְבֵּחַ מוֹעֲלִין בָּהּ וּבַחֲלָבָהּ. הִקְדִּישׁ תּוֹרִים לְבֶדֶק הַבַּיִת מוֹעֲלִין בָּהֶן וּבְבֵיצָתָן כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

יד כְּתֻנּוֹת כְּהֻנָּה שֶׁבָּלוּ מוֹעֲלִין בָּהֶן כִּשְׁאָר קָדָשִׁים. וְהַחֲדָשִׁים הוֹאִיל וְנִתְּנוּ לֶהָנוֹת בָּהֶן אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן:

טו קָדְשֵׁי עַכּוּ"ם אִם לְבֶדֶק הַבַּיִת הִקְדִּישׁוּ מוֹעֲלִין בָּהֶן. וְאִם קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ הֵן אֵין בָּהֶן מְעִילָה מִן הַתּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר בַּקָּרְבָּנוֹת (ויקרא א ב) "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". אֲבָל אָסוּר לֶהָנוֹת בָּהֶן מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים:

טז קוֹל וּמַרְאֶה וְרֵיחַ שֶׁל הֶקְדֵּשׁ לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים כְּשֶׁהֵרִיחַ בַּקְּטֹרֶת אַחַר שֶׁעָלְתָה הַתִּמְרָה. אֲבָל אִם הֵרִיחַ בַּקְּטֹרֶת כְּשֶׁתַּעֲלֶה תִּמְרָתָהּ מָעַל:

פרק ו

א יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהָאָדָם נֶהֱנֶה בָּהֶן וְלֹא יִפְּגְמוּ כְּגוֹן הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ בִּכְלֵי זָהָב טָהוֹר. וְיֵשׁ דְּבָרִים שֶׁיִּפְּגְמוּ כְּגוֹן בְּגָדִים וּכְלֵי כֶּסֶף וּנְחשֶׁת וּבַרְזֶל וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן. וְהַנֶּהֱנֶה בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה מִן הַהֶקְדֵּשׁ שֶׁאֵינוֹ מְחֻבָּר בַּקַּרְקַע אִם נֶהֱנָה בְּדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ פְּגָם כְּגוֹן שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בִּכְלֵי זָהָב שֶׁל הֶקְדֵּשׁ מָעַל. נֶהֱנָה בְּדָבָר שֶׁנִּפְגָּם כְּגוֹן שֶׁלָּבַשׁ בִּגְדֵי הֶקְדֵּשׁ אוֹ בָּקַע בְּקוֹרְדוֹם לֹא מָעַל עַד שֶׁיִּפְגֹּם בַּהֶקְדֵּשׁ בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה בְּאוֹתוֹ דָּבָר עַצְמוֹ שֶׁנֶּהֱנָה בּוֹ וְיִתְכַּוֵּן לֵהָנוֹת וְיִפְגֹּם וְיֵהָנֶה כְּאַחַת. נֶהֱנָה בְּכַחֲצִי פְּרוּטָה וּפָגַם בְּכַחֲצִי פְּרוּטָה אוֹ שֶׁנֶּהֱנָה בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה וּפָגַם בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה בְּדָבָר אֶחֵר וְלֹא נֶהֱנָה בְּמַה שֶׁפָּגַם וְלֹא פָּגַם בְּמַה שֶׁנֶּהֱנָה הֲרֵי זֶה לֹא מָעַל עַד שֶׁיֵּהָנֶה בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה וְיִפְגֹּם בְּאוֹתָהּ הֲנָיָה בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה בַּדָּבָר עַצְמוֹ. כֵּיצַד. הֲרֵי שֶׁהִתִּיר מַטְלִית מִבֶּגֶד הֶקְדֵּשׁ וּתְפָרָהּ בְּבִגְדוֹ וּלְבָשָׁהּ וְנֶהֱנָה בָּהּ בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה וְהִפְסִיד בַּבֶּגֶד שֶׁהִתִּירָהּ מִמֶּנָּה בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה וְלֹא הִפְסִיד בַּמַּטְלִית כְּלוּם הֲרֵי זֶה לֹא מָעַל מִפְּנֵי שֶׁנֶּהֱנָה בְּדָבָר אֶחָד וּפָגַם בְּדָבָר אַחֵר. וּכְבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁהַנֶּהֱנֶה וּמְהַנֶּה חֲבֵרוֹ מִצְטָרֵף וַאֲפִלּוּ לִזְמַן מְרֻבֶּה:

ב קָדְשֵׁי קָדָשִׁים הַתְּמִימִים שְׁתֵּלַשׁ מִצְמָרָן. כֵּיוָן שֶׁנֶּהֱנָה בְּפְרוּטָה מָעַל אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא פָּגַם. שֶׁהֲרֵי הֵן דּוֹמִים לְכוֹס שֶׁל זָהָב שֶׁאֵינוֹ נִפְגָּם שֶׁאֵין תְּלִישַׁת הַצֶּמֶר פּוֹסֶלֶת אוֹתָן מִלִּקָּרֵב. אֲבָל אִם נָפַל בָּהֶן מוּם הוֹאִיל וְלִמְכִירָה עוֹמְדִים וְהַגִּזָּה פּוֹגֶמֶת דְּמֵיהֶן לֹא מָעַל עַד שֶׁיֵּהָנֶה וְיִפְגֹּם בִּפְרוּטָה. תְּלַשׁ מֵהֶן אֶחָד שֶׁמֵּתוּ כֵּיוָן שֶׁנֶּהֱנָה מָעַל שֶׁאֵין פְּגָם לְמֵתָה. וּמְעִילָה זוֹ מִדִּבְרֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

ג הַמּוֹעֵל בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת כֵּיוָן שֶׁמָּעַל בִּשְׁגָגָה נִתְחַלֵּל הֶקְדֵּשׁ וְזֶה שֶׁנֶּהֱנָה אֶחָרָיו פָּטוּר. מָעַל בְּזָדוֹן הוֹאִיל וְאֵינוֹ חַיָּב בְּקָרְבַּן מְעִילָה לֹא נִתְחַלֵּל הֶקְדֵּשׁ אֶלָּא הֲרֵי הוּא בַּהֲוָיָתוֹ וְאִם בָּא אַחֵר וְנֶהֱנָה בּוֹ בִּשְׁגָגָה מָעַל. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים כְּשֶׁמָּעַל בַּקֹּדֶשׁ וְהוֹצִיאוֹ בְּתוֹרַת חֻלִּין וְהִקְנָהוּ לְאַחֵר. אֲבָל אִם נֶהֱנָה בּוֹ וּפְגָמוֹ וְלֹא הִקְנָה לְאַחֵר יֵשׁ בּוֹ מוֹעֵל אַחַר מוֹעֵל:

ד וְאֵין מוֹעֵל אַחַר מוֹעֵל בְּמֻקְדָּשִׁים. אֶלָּא בִּבְהֵמָה וּכְלֵי תַּשְׁמִישׁ בִּלְבַד. כֵּיצַד. בָּקַע בְּקוֹרְדוֹם שֶׁל הֶקְדֵּשׁ וְנֶהֱנָה בְּפְרוּטָה וּפָגַם וּבָא חֲבֵרוֹ וּבָקַע בּוֹ וְנֶהֱנָה וּפָגַם כֻּלָּם מָעָלוּ. נָטַל הַקּוֹרְדוֹם וּנְתָנוֹ לַחֲבֵרוֹ הוּא מָעַל אֲבָל חֲבֵרוֹ לֹא מָעַל. שְׁתָּה בְּכוֹס שֶׁל זָהָב וְנֶהֱנָה בִּפְרוּטָה וּבָא חֲבֵרוֹ וְשָׁתָה וְנֶהֱנָה וּבָא חֲבֵרוֹ וְשָׁתָה וְנֶהֱנָה כֻּלָּם מָעָלוּ. נָטַל הַכּוֹס וּנְתָנוֹ לַחֲבֵרוֹ מַתָּנָה אוֹ מְכָרוֹ הוּא מָעַל וַחֲבֵרוֹ לֹא מָעַל. רָכַב עַל גַּבֵּי הַחֲמוֹר וְנֶהֱנָה בִּפְרוּטָה וּפָגַם וּבָא חֲבֵרוֹ וְרָכַב עָלָיו וְנֶהֱנָה וּפָגַם וּבָא חֲבֵרוֹ וְרָכַב עָלָיו וְנֶהֱנָה וּפָגַם. כֻּלָּם מָעָלוּ. נָתַן הַחֲמוֹר לַחֲבֵרוֹ מַתָּנָה אוֹ מְכָרוֹ אוֹ הִשְׁכִּירוֹ הוּא מָעַל וַחֲבֵרוֹ לֹא מָעַל. וְכֵן הַמַּשְׁאִיל קַרְדֹּם שֶׁל הֶקְדֵּשׁ הוּא מָעַל לְפִי טוֹבַת הֲנָאָה שֶׁבּוֹ וַחֲבֵרוֹ מֵתֵר לִבְקֹעַ בּוֹ לְכַתְּחִלָּה. וְהוּא הַדִּין לִבְהֵמָה:

ה בֶּהֱמַת קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ אֵינָהּ כֵּן אֶלָּא יֵשׁ בָּהּ מוֹעֵל עַד כַּמָּה פְּעָמִים. כֵּיצַד. תְּלַשׁ מִן הַחַטָּאת וּבָא חֲבֵרוֹ וְתָלַשׁ וּבָא חֲבֵרוֹ וְתָלַשׁ כֻּלָּן מָעֲלוּ. וְכֵן אִם נְתָנָהּ לַחֲבֵרוֹ וַחֲבֵרוֹ לַחֲבֵרוֹ כֻּלָּן מָעֲלוּ. וְיֵרָאֶה לִי שֶׁדִּין הַמְּנָחוֹת וְהָעוֹפוֹת וְהַנְּסָכִים וּכְלֵי שָׁרֵת כְּדִין הַבְּהֵמָה שֶׁכֻּלָּן קָדְשֵׁי הַגּוּף הֵן:

ו בֶּהֱמַת קָדְשֵׁי הַקָּדָשִׁים שֶׁנָּפַל בָּהּ מוּם הוֹאִיל וְהִיא עוֹמֶדֶת לְפִדְיוֹן הֲרֵי הוּא כְּקָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת שֶׁהִיא קָדְשַׁת דָּמִים. וְאִם נְתָנָהּ לַחֲבֵרוֹ וַחֲבֵרוֹ לַחֲבֵרוֹ הָרִאשׁוֹן בִּלְבַד מָעַל:

ז אָמְרוּ חֲכָמִים שֶׁהַנּוֹטֵל אֶבֶן אוֹ קוֹרָה שֶׁל הֶקְדֵּשׁ וּנְתָנָהּ לַחֲבֵרוֹ שְׁנֵיהֶם מָעֲלוּ. וְאִם נְתָנָהּ לְזֶה הַגְּזָבָר שֶׁהָיְתָה תַּחַת יָדוֹ הוּא מָעַל וְהַגְּזָבָר לֹא מָעַל. וְיֵרָאֶה לִי שֶׁאֵין אֵלּוּ הַדְּבָרִים אֲמוּרִים אֶלָּא בְּמוֹעֵל בְּזָדוֹן שֶׁהֲרֵי לֹא נִתְחַלֵּל הֶקְדֵּשׁ. הַנּוֹטֵל פְּרוּטָה שֶׁל הֶקְדֵּשׁ עַל דַּעַת שֶׁהִיא שֶׁלּוֹ לֹא מָעַל עַד שֶׁיּוֹצִיא אוֹתָהּ בַּחֲפָצָיו אוֹ עַד שֶׁיִּתֵּן אוֹתָהּ בְּמַתָּנָה. נְתָנָהּ לַחֲבֵרוֹ הוּא מָעַל וַחֲבֵרוֹ לֹא מָעַל. שֶׁאֵין מוֹעֵל אַחַר מוֹעֵל בִּשְׁאָר הֶקְדֵּשׁוֹת כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ וְכָל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה:

ח נָטַל אֶבֶן אוֹ קוֹרָה שֶׁל הֶקְדֵּשׁ לֹא מָעַל שֶׁהֲרֵי לֹא נֶהֱנָה עֲדַיִן. בָּנָה אוֹתָהּ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ מָעַל. נְתָנָהּ עַל גַּבֵּי חֲלוֹן שֶׁבַּתִּקְרָה וְלֹא חִבְּרָהּ לֹא מָעַל עַד שֶׁיָּדוּר תַּחְתֶּיהָ בִּשְׁוֶה פְּרוּטָה שֶׁאֵין זוֹ הֲנָיָה הַנִּכֶּרֶת:

ט נָטַל פְּרוּטָה שֶׁל הֶקְדֵּשׁ וּנְתָנָהּ לְבַלָּן אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא רָחַץ מָעַל שֶׁהֲרֵי נֶהֱנָה בְּהִיוֹתוֹ רוֹחֵץ בְּכָל עֵת שֶׁיִּרְצֶה. וְכֵן אִם נְתָנָהּ לְאֶחָד מִבַּעֲלֵי אֻמָּנִיּוֹת מָעַל אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן לֹא עָשׂוּ מְלַאכְתּוֹ:

י קָנָה בָּהּ חֵפֶץ וְלֹא מָשַׁךְ אִם מִן הָעַכּוּ"ם מָעַל. וְאִם מִן יִשְׂרָאֵל לֹא מָעַל:

יא הַמּוֹצִיא מְעוֹת הֶקְדֵּשׁ בִּצְרָכָיו עַל דַּעַת שֶׁהֵן חֻלִּין אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הוֹצִיאָן בְּדִבְרֵי חֹל מָעַל. כֵּיצַד. הַמֵּבִיא חִטָּאתוֹ וַאֲשָׁמוֹ וּפִסְחוֹ מִן הַהֶקְדֵּשׁ וְכֵן מְחֻסַּר כִּפָּרָה שֶׁהֵבִיא כִּפָּרָתוֹ מִן הַהֶקְדֵּשׁ מָעַל. וְכֻלָּם אֵין מוֹעֲלִין עַד שֶׁיִּזְרֹק הַדָּם. לְפִיכָךְ הַמֵּבִיא מְנָחוֹת וּנְסָכִים וְלֶחֶם תּוֹדָה מִן הַהֶקְדֵּשׁ אַף עַל פִּי שֶׁעָבַר עֲבֵרָה לֹא מָעַל שֶׁאֵין כָּאן זְרִיקַת דָּם לְכַפֵּר עָלָיו:

יב נָתַן שִׁקְלוֹ מִמְּעוֹת הֶקְדֵּשׁ כְּשֶׁיִּתְרְמוּ הַתְּרוּמָה וְיִקְנוּ מִמֶּנָּה אֲפִלּוּ בְּהֵמָה אַחַת וְיִזְרֹק דָּמָהּ יִמְעֹל הַשּׁוֹקֵל. שֶׁהֲרֵי חָלְקוּ בְּאוֹתָהּ הַבְּהֵמָה שֶׁנִּזְרַק דָּמָהּ:

יג הַמַּפְרִישׁ שִׁקְלוֹ וְהוֹצִיאוֹ בִּשְׁאָר צְרָכָיו. בֵּין הוּא בֵּין חֲבֵרוֹ מָעַל. נְתָנוֹ לַחֲבֵרוֹ לְשָׁקְלוֹ עַל יָדוֹ הָלַךְ וּשְׁקָלוֹ עַל יְדֵי עַצְמוֹ אִם כְּבָר נִתְרְמָה הַתְּרוּמָה מָעַל הַשּׁוֹקֵל שֶׁהַתּוֹרֵם תּוֹרֵם עַל הֶעָתִיד לְהִגָּבוֹת כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בִּשְׁקָלִים וּכְאִלּוּ הִגִּיעַ שֶׁקֶל זֶה לַלִּשְׁכָּה וּלְפִיכָךְ מָעַל. וְאִם עֲדַיִן לֹא נִתְרְמָה תְּרוּמָה לֹא מָעַל. וּלְעוֹלָם אֵין מוֹעֲלִין בִּשְׁיָרֵי הַלִּשְׁכָּה:

פרק ז

א מִי שֶׁשָּׁגַג וְלָקַח הֶקְדֵּשׁ אוֹ מְעוֹת הֶקְדֵּשׁ וּנְתָנוֹ לְשָׁלִיחַ לְהוֹצִיאוֹ בְּתוֹרַת חֻלִּין. אִם עָשָׂה הַשָּׁלִיחַ שְׁלִיחוּתוֹ הַמְשַׁלֵּחַ הוּא שֶׁמָּעַל. וְאִם לֹא עָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ אֶלָּא עָשָׂה הַשָּׁלִיחַ מִדַּעַת עַצְמוֹ הַשָּׁלִיחַ הוּא שֶׁמָּעַל. כֵּיצַד. בַּעַל הַבַּיִת שֶׁאָמַר לִשְׁלוּחוֹ תֵּן (לִי) מֵאוֹתוֹ בָּשָׂר לְאוֹרְחִין הָלַךְ וְנָתַן לָהֶן כִּכָּר. אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ תֵּן לָהֶן כִּכָּר וְנָתַן לָהֶן בָּשָׂר. אָמַר לִשְׁלוּחוֹ הָבֵא לִי מִן הַחַלּוֹן וְהֵבִיא לוֹ מִן הַמִּגְדָּל. אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ הָבֵא מִן הַמִּגְדָּל וְהֵבִיא לוֹ מִן הַחַלּוֹן. הַשָּׁלִיחַ מָעַל. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה. הָלַךְ הַשָּׁלִיחַ וְהֵבִיא מִן הַחַלּוֹן כְּמוֹ שֶׁאָמַר לוֹ אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר הַשּׁוֹלֵחַ לֹא הָיָה בְּלִבּוֹ שֶׁיָּבִיא אֶלָּא מִן הַמִּגְדָּל בַּעַל הַבַּיִת מָעַל. שֶׁהֲרֵי עָשָׂה שְׁלִיחוּת מַאֲמָרוֹ וּדְבָרִים שֶׁבַּלֵּב אֵינָן דְּבָרִים. וַאֲפִלּוּ הָיָה הַשָּׁלִיחַ חֵרֵשׁ אוֹ שׁוֹטֶה אוֹ קָטָן שֶׁאֵין לָהֶן שְׁלִיחוּת אִם עָשָׂה כְּמַאֲמָרוֹ בַּעַל הַבַּיִת מָעַל וְאִם לֹא עָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ בַּעַל הַבַּיִת פָּטוּר. אָמַר לִשְׁלוּחוֹ תֵּן לָאוֹרְחִין חֻתִּיכָה חֻתִּיכָה שֶׁל בָּשָׂר הָלַךְ הַשָּׁלִיחַ וְאָמַר לָהֶן טלו שְׁתַּיִם שְׁתַּיִם. בַּעַל הַבַּיִת מָעַל שֶׁהֲרֵי נַעֲשָׂה דְּבָרוֹ וְהַשָּׁלִיחַ פָּטוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹסִיף עַל שְׁלִיחוּת בַּעַל הַבַּיִת וְלֹא עָקַר הַשְּׁלִיחוּת. אֲבָל אִם אָמַר לָהֶם הַשָּׁלִיחַ טלו שְׁתַּיִם שְׁתַּיִם מִדַּעְתִּי שְׁנֵיהֶן מָעָלוּ. נָטְלוּ הָאוֹרְחִים שָׁלֹשׁ שָׁלֹשׁ אַף הָאוֹרְחִין מָעֲלוּ מִפְּנֵי שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֶן עָשָׂה שְׁלִיחוּת חֲבֵרוֹ וְהוֹסִיף מִדַּעְתּוֹ. נִמְצָא חֲבֵרוֹ חַיָּב לְפִי שֶׁנַּעֲשׂוּ דְּבָרָיו וְלֹא נֶעֱקְרָה הַשְּׁלִיחוּת וְהוּא חַיָּב עַל זֶה שֶׁהוֹסִיף מִדַּעְתּוֹ:

ב בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים כְּשֶׁהָיוּ הַחֻתִּיכוֹת מְקֻדָּשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת. אֲבָל אִם הָיוּ בְּשַׂר עוֹלָה וְכֵיוֹצֵא בּוֹ לֹא מָעַל אֶלָּא הָאוֹכֵל בִּלְבַד שֶׁהֲרֵי הוּא חַיָּב בְּאִסּוּר אַחֵר יֶתֶר עַל הַמְּעִילָה. וּבְכָל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ אֵין שָׁלִיחַ לִדְבַר עֲבֵרָה אֶלָּא בִּמְעִילָה לְבַדָּהּ שֶׁלֹּא יִתְעָרֵב עִמָּהּ אִסּוּר אַחֵר:

ג הַנּוֹתֵן פְּרוּטַת הֶקְדֵּשׁ לִשְׁלוּחוֹ וְאָמַר לוֹ הָבֵא לִי בְּחֻצָּיָהּ נֵרוֹת וּבְחֻצָּיָהּ פְּתִילוֹת. הָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ בְּכֻלָּהּ נֵרוֹת אוֹ בְּכֻלָּהּ פְּתִילוֹת. אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ הָבֵא לִי בְּכֻלָּהּ נֵרוֹת אוֹ בְּכֻלָּהּ פְּתִילוֹת הָלַךְ וְהֵבִיא בְּחֻצָּיָהּ נֵרוֹת וּבְחֻצָּיָהּ פְּתִילוֹת שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִים. בַּעַל הַבַּיִת לֹא מָעַל שֶׁהֲרֵי לֹא נַעֲשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ בִּפְרוּטָה. וְהַשָּׁלִיחַ לֹא מָעַל שֶׁהֲרֵי לֹא עָקַר שְׁלִיחוּתוֹ בִּפְרוּטָה. אֲבָל אִם אָמַר לוֹ הָבֵא לִי בְּחֻצָּיָהּ נֵרוֹת מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי וּבְחֻצָּיָהּ פְּתִילוֹת מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי וְהָלַךְ וְהֵבִיא נֵרוֹת מִמְּקוֹם פְּתִילוֹת וּפְתִילוֹת מִמְּקוֹם נֵרוֹת הַשָּׁלִיחַ מָעַל:

ד נָתַן לוֹ שְׁתֵּי פְּרוּטוֹת וְאָמַר לוֹ הָבֵא לִי אֶתְרוֹג וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ בִּפְרוּטָה אֶתְרוֹג וּבִפְרוּטָה רִמּוֹן. הַשָּׁלִיחַ מָעַל וּבַעַל הַבַּיִת פָּטוּר שֶׁהֲרֵי שְׁלָחוֹ לִקְנוֹת לוֹ אֶתְרוֹג שֶׁשָּׁוֶה שְׁתֵּי פְּרוּטוֹת. לְפִיכָךְ אִם הָיָה הָאֶתְרוֹג שֶׁהֵבִיא לוֹ בִּפְרוּטָה אַחַת שָׁוֶה שְׁתֵּי פְּרוּטוֹת שְׁנֵיהֶם מָעָלוּ:

ה הַשּׁוֹלֵחַ פְּרוּטָה בְּיַד שְׁלוּחוֹ לִקְנוֹת לוֹ בָּהּ חֻפָּץ וְנִזְכַּר בַּעַל הַבַּיִת שֶׁהִיא הֶקְדֵּשׁ קֹדֶם שֶׁתַּגִּיעַ לְיַד הַחָנְוָנִי הַשָּׁלִיחַ מָעַל שֶׁהוּא שׁוֹגֵג וּבַעַל הַבַּיִת כְּבָר נִזְכַּר וְאֵין הַמִּזִּיד חַיָּב

בְּקָרְבַּן מְעִילָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. נִזְכַּר אַף הַשָּׁלִיחַ וְיָדַע שֶׁהִיא הֶקְדֵּשׁ קֹדֶם שֶׁתַּגִּיעַ לַחֲנָוְנִי שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִים מִקָּרְבַּן מְעִילָה וְהַחֲנָוְנִי חַיָּב כְּשֶׁיּוֹצִיא אוֹתָהּ פְּרוּטָה שֶׁנִּתְעָרְבָה בִּמְעוֹתָיו שֶׁהֲרֵי הוּא שׁוֹגֵג. הוֹדִיעוּ לְחֲנָוְנִי שֶׁפְּרוּטָה שֶׁנָּתְנוּ לוֹ הֶקְדֵּשׁ שְׁלִשְׁתָּן פְּטוּרִין וְנִתְפַּס הַמִּקָּח לַהֶקְדֵּשׁ:

ו וְכֵיצַד יַעֲשֶׂה כְּדֵי לְהַצִּיל הַחֲנָוְנִי מִן הַחֵטְא עַד שֶׁיִּהְיֶה מֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַמָּעוֹת. נוֹטֵל פְּרוּטָה שֶׁל חֻלִּין אוֹ כְּלִי כָּל שֶׁהוּא וְאוֹמֵר פְּרוּטָה שֶׁל הֶקְדֵּשׁ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהִיא מְחֻלֶּלֶת עַל זֶה. וְתַעֲשֶׂה אוֹתָהּ פְּרוּטָה אוֹ הַכְּלִי הֶקְדֵּשׁ וְיֻתַּר הַחֲנָוְנִי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַמָּעוֹת. וְכֵן פְּרוּטָה שֶׁל הֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּתְעָרְבָה בְּכָל הַכִּיס אוֹ שֶׁאָמַר פְּרוּטָה בְּכִיס זֶה הֶקְדֵּשׁ. מְחַלֵּל אוֹתָהּ וְאַחַר כָּךְ יִשְׁתַּמֵּשׁ בַּכִּיס. וְאִם הוֹצִיא וְלֹא חִלֵּל לֹא מָעַל עַד שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל הַכִּיס:

ז אָמַר כִּיס מִכִּיסֵי הֶקְדֵּשׁ וְשׁוֹר מִשְּׁוָרֵי הֶקְדֵּשׁ. מוֹעֲלִין בְּכֻלָּן וּמוֹעֲלִין בְּמִקְצָתָן. כֵּיצַד עוֹשֶׂה. מַבִּיא אֶת הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם וְאוֹמֵר אִם הֶקְדֵּשׁ הוּא הֲרֵי הוּא הֶקְדֵּשׁ וְאִם לָאו הַהֶקְדֵּשׁ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא מְחֻלָּל עַל זֶה. וְיִהְנֶה בַּקָּטָן:

ח הַמּוֹעֵל בְּפָחוֹת מִשָּׁוֶה פְּרוּטָה בֵּין בְּזָדוֹן בֵּין בִּשְׁגָגָה מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן וְאֵינוֹ חַיָּב חֹמֶשׁ וְלֹא קָרְבָּן. וְיֵרָאֶה לִי שֶׁאֵינוֹ לוֹקֶה עַל פָּחוֹת מִשָּׁוֶה פְּרוּטָה אִם הָיָה מַזִּיד:

ט הַמַּפְקִיד מָעוֹת אֵצֶל בַּעַל הַבַּיִת וְנִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן וְהוֹצִיא. בַּעַל הַבַּיִת מָעַל. שֶׁהֲרֵי אֵין לוֹ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן וּבַעַל הַפִּקָּדוֹן לֹא הִרְשָׁהוּ:

י הִפְקִידָן אֵצֶל שַׁלְחָנִי אוֹ חֲנָוְנִי וְלֹא הָיוּ חֲתוּמִין וְלֹא קְשׁוּרִין קֶשֶׁר מְשֻׁנֶּה הוֹאִיל וְיֵשׁ לוֹ רְשׁוּת מִן הַדִּין לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן אִם הוֹצִיאוּ שְׁנֵיהֶן פְּטוּרִין. בַּעַל הַפִּקָּדוֹן פָּטוּר שֶׁהֲרֵי לֹא אָמַר לוֹ הִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. וְהַחֲנָוְנִי פָּטוּר מִפְּנֵי שֶׁאֵינָן קְשׁוּרִין קֶשֶׁר מְשֻׁנֶּה וְלֹא חֲתוּמִין וּכְאִלּוּ הִשְׁתַּמֵּשׁ בִּרְשׁוּת:

יא הָאִשָּׁה שֶׁהִכְנִיסָה מָעוֹת שֶׁל הֶקְדֵּשׁ לְבַעְלָהּ. אוֹ שֶׁהִקְדִּישׁ מוֹרִישָׁהּ וּמֵת וְנָפְלוּ לָהּ הֶקְדֵּשׁוֹת בִּירֻשָּׁה. לְכְשֶׁיּוֹצִיא הַבַּעַל הַמָּעוֹת בַּחֲפָצָיו יִמְעֹל:

פרק ח

א הַפּוֹעֲלִים שֶׁהֵן עוֹשִׂין בְּהֶקְדֵּשׁ אַף עַל פִּי שֶׁפָּסְקוּ עִמָּהֶן מְזוֹנוֹת לֹא יֹאכְלוּ מִגְּרוֹגָרוֹת שֶׁל הֶקְדֵּשׁ וְאִם אָכְלוּ מָעֲלוּ. אֶלָּא הַהֶקְדֵּשׁ נוֹתֵן לָהֶם דְּמֵי מְזוֹנוֹת:

ב הַדֵּשׁ כַּרְשִׁינֵי הֶקְדֵּשׁ הֲרֵי זֶה חוֹסֵם אֶת הַפָּרָה. שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כה ד) "לֹא תַחְסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ" דַּיִשׁ הָרָאוּי לוֹ:

ג אֵין מְחַלְּלִין אֶת הַהֶקְדֵּשׁ עַל הַמְּלָאכָה אֶלָּא עַל הַמָּעוֹת. כֵּיצַד. אֻמָּן שֶׁעָשָׂה מְלָאכָה בְּהֶקְדֵּשׁ בְּמָנֶה אֵין נוֹתְנִין לוֹ בֶּהֱמַת הֶקְדֵּשׁ אוֹ טַלִּית הֶקְדֵּשׁ בִּשְׂכָרוֹ עַד שֶׁמְּחַלְּלִין אוֹתָן

עַל הַמָּעוֹת. וְאַחַר שֶׁיֵּעָשׂוּ חֻלִּין נוֹתְנִין אוֹתָן לָאֻמָּן בִּשְׂכָרוֹ אִם רָצוּ. וְחוֹזְרִין וְלוֹקְחִין מִמֶּנּוּ בְּהֵמָה מִתְרוּמַת הַלִּשְׁכָּה:

ד כְּשֶׁבּוֹנִין בַּמִּקְדָּשׁ אֵין לוֹקְחִין עֵצִים וַאֲבָנִים מִן הַהֶקְדֵּשׁ וְלֹא בוֹנִין אֶת הַבִּנְיָן עַל דַּעַת שֶׁהוּא קֹדֶשׁ אֶלָּא בּוֹנִין הַכֹּל מִן הַחֹל. גְּזֵרָה שֶׁמָּא יֵהָנֶה בְּצֵל הַבִּנְיָן אוֹ יִשָּׁעֵן עַל אֶבֶן אוֹ קוֹרָה בִּשְׁעַת מְלָאכָה. וְאַחַר שֶׁיִּשְׁלַם הַבִּנְיָן מְחַלְּלִין מְעוֹת הַהֶקְדֵּשׁ עַל הַבִּנְיָן. וְאִם צָרְכוּ הַגִּזְבָּרִין לְעֵצִים לְקֹדֶשׁ לְאוֹתוֹ הַיּוֹם בִּלְבַד לוֹקְחִין אוֹתָן מִמְּעוֹת הַהֶקְדֵּשׁ שֶׁהֲרֵי אֵינָן מִתְאַחֲרִין יָמִים כְּדֵי שֶׁנָּחוּשׁ לָהֶן שֶׁמָּא יִשָּׁעֵן אָדָם עֲלֵיהֶן וְיִמְעֹל:

ה כְּשֶׁפּוֹסְקִין עִם הָאֻמָּנִין לִבְנוֹת בַּמִּקְדָּשׁ וּבָעֲזָרוֹת. פּוֹסְקִין עִמָּהֶן כָּךְ וְכָךְ אַמָּה בְּכָךְ וְכָךְ סֶלַע בְּאַמָּה בַּת עֶשְׂרִים אֶצְבַּע. וּכְשֶׁמּוֹשְׁחִין לָהֶן מַה שֶּׁבָּנוּ מוֹשְׁחִין וּמְחַשְּׁבִין לָהֶן בְּאַמָּה גְּדוֹלָה בַּת עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע אֶצְבָּעוֹת כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לִידֵי מְעִילָה מִפְּנֵי שֶׁאֵין מְדַקְדְּקִין בְּמִשְׁיָחָה:

ו תְּנַאי בֵּית דִּין שֶׁיִּהְיוּ הַכֹּהֲנִים נֵאוֹתִין בַּמֶּלַח וּבָעֵצִים בַּאֲכִילַת קָרְבָּנוֹת שֶׁאוֹכְלִין בְּחֻלְקָן. אֲבָל לֹא יִתְּנוּ מֶלַח הַמִּקְדָּשׁ בְּחֻלִּין שֶׁלָּהֶן:

ז מֶלַח שֶׁעַל גַּבֵּי הָאֵיבָר מוֹעֲלִין בּוֹ. שֶׁעַל גַּבֵּי הַכֶּבֶשׁ וְשֶׁעַל רֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ:

ח רָאוּי לָאָדָם לְהִתְבּוֹנֵן בְּמִשְׁפְּטֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְלֵידַע סוֹף עִנְיָנָם כְּפִי כֹּחוֹ. וְדָבָר שֶׁלֹּא יִמְצָא לוֹ טַעַם וְלֹא יֵדַע לוֹ עִלָּה אַל יְהִי קַל בְּעֵינָיו וְלֹא יַהֲרֹס לַעֲלוֹת אֶל ה' פֶּן יִפְרֹץ בּוֹ. וְלֹא תְּהֵא מַחֲשַׁבְתּוֹ בּוֹ כְּמַחְשַׁבְתּוֹ בְּשְׂאָר דִּבְרֵי הַחֹל. בּוֹא וּרְאֵה כַּמָּה הֶחְמִירָה תּוֹרָה בְּמָעִילָה. וּמָה אִם עֵצִים וַאֲבָנִים וְעָפָר וֶאֱפֶר כֵּיוָן שֶׁנִּקְרָא שֵׁם אֲדוֹן הָעוֹלָם עֲלֵיהֶם בְּדִבָּרִים בִּלְבַד נִתְקַדְּשׁוּ וְכָל הַנּוֹהֵג בָּהֶן מִנְהַג חֹל מָעַל בָּהּ וַאֲפִלּוּ הָיָה שׁוֹגֵג צָרִיךְ כַּפָּרָה. קַל וָחֹמֶר לְמִצְוֹת שֶׁחָקַק לָנוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא יִבְעַט הָאָדָם בָּהֶן מִפְּנֵי שֶׁלֹּא יֵדַע טַעְמָן. וְלֹא יְחַפֵּשׂ דְּבָרִים אֲשֶׁר לֹא כֵן עַל הַשֵּׁם וְלֹא יַחְשֹׁב בָּהֶן מַחְשַׁבְתּוֹ כִּדְבָרֵי הַחֹל. הֲרֵי נֶאֱמַר בַּתּוֹרָה (ויקרא יט לז) (ויקרא כ כב) "וּשְׁמַרְתֶּם אֶת כָּל חֻקֹּתַי וְאֶת כָּל מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם". אָמְרוּ חֲכָמִים לִתֵּן שְׁמִירָה וַעֲשִׂיָּה לַחֻקִּים כַּמִּשְׁפָּטִים. וְהָעֲשִׂיָּה יְדוּעָה וְהִיא שֶׁיַּעֲשֶׂה הַחֻקִּים. וְהַשְּׁמִירָה שֶׁיִּזָּהֵר בָּהֶן וְלֹא יְדַמֶּה שֶׁהֵן פְּחוּתִין מִן הַמִּשְׁפָּטִים. וְהַמִּשְׁפָּטִים הֵן הַמִּצְוֹת שֶׁטַּעְמָן גָּלוּי וְטוּבַת עֲשָׂיָתָן בָּעוֹלָם הַזֶּה יְדוּעָה כְּגוֹן אִסּוּר גֵּזֶל וּשְׁפִיכוּת דָּמִים וְכִבּוּד אָב וָאֵם. וְהַחֻקִּים הֵן הַמִּצְוֹת שֶׁאֵין טַעְמָן יָדוּעַ. אָמְרוּ חֲכָמִים חֻקִּים חַקּוֹתִי לְךָ וְאֵין לְךָ רְשׁוּת לְהַרְהֵר בָּהֶן. וְיִצְרוֹ שֶׁל אָדָם נוֹקְפוֹ בָּהֶן וְאֻמּוֹת הָעוֹלָם מְשִׁיבִין עֲלֵיהֶן כְּגוֹן אִסּוּר בָּשָׂר חֲזִיר וּבָשָׂר בְּחָלָב וְעֶגְלָה עֲרוּפָה וּפָרָה אֲדֻמָּה וְשָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ. וְכַמָּה הָיָה דָּוִד הַמֶּלֶךְ מִצְטַעֵר מִן הַמִּינִים וּמִן הָעַכּוּ"ם שֶׁהָיוּ מְשִׁיבִין עַל הַחֻקִּים. וְכָל זְמַן שֶׁהָיוּ רוֹדְפִין אוֹתוֹ בְּתִשְׁוּבוֹת הַשָּׁקֶר שֶׁעוֹרְכִין לְפִי קְצַר דַּעַת הָאָדָם הָיָה מוֹסִיף דְּבֵקוּת בַּתּוֹרָה. שֶׁנֶּאֱמַר (תהילים קיט סט)

"טָפְלוּ עָלַי שֶׁקֶר זֵדִים אֲנִי בְּכָל לֵב אֶצֹּר פִּקּוּדֶיךָ". וְנֶאֱמַר שָׁם בָּעִנְיָן (תהילים קיט פו) "כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה שֶׁקֶר רְדָפוּנִי עָזְרֵנִי". וְכָל הַקָּרְבָּנוֹת כֻּלָּן מִכְּלַל הַחֻקִּים הֵן. אָמְרוּ חֲכָמִים שֶׁבִּשְׁבִיל עֲבוֹדַת הַקָּרְבָּנוֹת הָעוֹלָם עוֹמֵד. שֶׁבַּעֲשִׂיַּת הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים זוֹכִין הַיִּשָׂרִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. וְהִקְדִּימָה תּוֹרָה צִוּוּי עַל הַחֻקִּים. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יח ה) "וּשְׁמַרְתֶּם אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם".